

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 4.40
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10
Pri ostanilih in tako tudi pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristoipno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat

7 „ „ „ 2 „

3 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh krom“, na starem trgu in v habski ulici ter v Trstu, via Cassina, 3.

Darila naj se blagovoljno pošiljajo meduistvu „Soča“ v Gorici Via Mercato 12, I., naročnina pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalec in drugim nepremožnim se naročnin zniža, ako se oglase priopraštvu.

Ustanovitev deželnega šolskega zaloga.

Društvo „Sloga“ sklenilo je delati na to, da se vloži na deželni zbor peticija, s katero bi se prosilo, da se ustanovi deželni šolski zalog mesto dosedanjih okrajnih šolskih zalogo. Ni mi sicer znano, v kakem zmišlu se ima zgoditi ona predloga, vendar naj se mi dovoli gledati te zadeve nekaj opazek.

Ustanovitev deželnega šolskega zaloga bila bi za našo deželo kaj koristna naprava. Ta zalog bi prevzel vsa bremena, ki jih morajo sedaj nositi posamezni okraji, in ker bi se s tem moči vsredotočile, bi se vsa ta bremena lažje prenesla. Vendar to ne gre tako lahko. Naši laški sodeželani bi se tej predlogi gotovo upirali, češ, da oni ne bodo nam Slovincem vzdrževali šol. Zategadelj je treba stvar tako prirediti, da se za njo tudi Lahji pridobé. Ustanovi naj se namreč deželni š. zalog, kateri naj bi skrbel za vzdrževanje učiteljskega, vse drugo naj se pa prepusti skrbi okrajnih šolskih zalogo. Ustanovitvi takega deželnega zaloga ne mogli bi se upirati naši laški sodeželani. Baš Lahji imajo v svojem — večinoma laškem — Gradiščanskem okraju v svojih gosto posejanih krajih gosto nastavljene učiteljske moči in sicer v primeri z drugimi okraji v največjem številu = 101 (49 učiteljev, 52 učiteljic.) Da bode to bolj očito, naj govoré številke tudi drugih okrajev: Tolminski okraj ima 31 rednih učiteljskih moči (24 učiteljev, 7 učiteljic), Goriški okraj (okolica) 68 moči (50 učiteljev in 18 učiteljic), Goriški mestni okraj 20 moči (7 učiteljev, 13 učiteljic), Sežanski okraj 35 moči (29 učiteljev in 6 učiteljic). — Razven teh bi bilo treba še nadomestiti z rednimi učiteljskimi močmi: v Gradiščanskem okraju 9, v Tolminskem 24, v Goriški okolici 14, v Sežanskem okraju 5 pomočnih učiteljev. Potemtakem bi v prihodnosti imel Gradiščanski okraj 110, Tolminski 55, Goriški (okolica) 82, Goriški mestni 20, in Sežanski 40 rednih učiteljskih moči. Iz tega, pa tudi iz okoliščin, da se v bolj goratih predelih naše dežele ne bodo mogli vsi pomočni učitelji nadomestiti z rednimi učitelji zaradi krajevno-različnih razmer (tako n. pr. se v Tolminskem okraju od 24 navedenih pomočnih učiteljev bo dalo nadomestiti z rednimi učitelji k večjemu še 9-12 pomočnih učiteljev) se razvidi, da bi Lahji pri obstoječih razmerah itak ne mogli trditi, da vzdržujejo

nam Slovincem učiteljske moči. Ustanovitev deželnega šolskega zaloga bi torej lažje davkoplačevalce nič ne obtežila, marveč, ako se pomisli na skupno — tedaj cenejšo upravo, pa na nasvetovana nova sredstva — kakor jih je nedavno „Slov. Narod“ objavil, bi se sploh vsem davkoplačevalcem bremena celó olajšala. — Ustrezno bi pa bilo s tem tudi učiteljsstvu, kateremu so sedanje okrajne moči pravi pravcati kitajski zidovi. (Za vzgled naj med drugim omenim le eno neprimliko: Učitelj II. platežne vrste želi iz zdravstvenih ali drugih vzrokov preseliti se v drug okraj; — v ptujem okraju se njegova pravica do II. platežne vrste nič ne jemlje v poštev. itd.)

Temu jednake deželne šolske zaloge imajo: Istra, Koroška, Kranjska, Spodnje Avstrijska in Salisburška, kjer deželni š. zalogi skrbé za plače, sploh vzdrževanje učiteljskega, došim šolske občine skrbé za stvarno potrebošine (t. j. zidanje in popraviljanje šolskih poslopij, opremljanje, kurjavo, učne pripomočke). Jednako bi kazalo urediti šolstvo pri nas z jednim razlokom, da bi bremena, ki jih imajo v imenovanih deželah šolske občine, prevzeli okraji. Kajti, ako je do sedaj ves okraj pripomogel nekaterim občinam, da so dobile svoja lepa šolska poslopja, pač je pravično, da te občine pomagajo sedaj drugim občinam v okraju do šolskih poslopij, kjer jih še ni. Toraj nobenemu krivice!

Naj bi te opazke ne bile zaman!

Rekoh.

Živinska bolezen črm ali vranični prisad.

Med mnogimi boleznimi, ki napadajo našo živino, je črm ali vranični prisad posebno huda in nevarna, ker je kužna in prehaja lahko tudi na vsakovrstno domačo živino in celó na človeka. Krivda tej bolezni se daje največ slabemu vzduhu (zraku), ki se zlasti po močvirnih krajih vzdiguje iz presihajočih vod, po katerih gnijó vsakovrstne živalske in rastlinske tvarine. To je verjetno temveč, ker se ta bolezen pokaže najraje ob hudi vročini in se takrat tudi najprej prijema drugih živalij in tudi človeka. Črm napada največ živino, kateri se poklada pokvarjena, plesnjiva klaja, ki se napaja z gnilo in smradno vodo in mora stati v nizkih, zatohlih in prenapolnjenih hlevih. Ta bolezen napada zlasti močno in dobro rejeno živino ter je časi pokonča čuda hitro. V 5—10

minutah je žival zdrava — vsaj na videz, in tudi mrtva. Začne se opotekati, zvrne se po tleh, zviža se in pogine.

Navadno pa bolezen traja vsaj nekoliko ur. Živinó neóe jesti, raj ga preletá mrazálica, zdaj zopet vročina, vsek čas se zdríza (stresá), hitro sôpe, opoteka se in pade na tla. Časi mu se tudi kri pocéja iz nosa, gobca in iz zadnjice.

V obeh omenjenih slučajih ni na bolnem govedu videti zunaj nikakeršnih znamenj. Največkrat pa se bolnemu živinótu izpahnejo zarudole lise na jeziku, v gobci, na nebu, pa tudi na vratu, na danki (ob zadnjici) i. t. d. Te lise so s prva majhne, skoro pa se več bližnjih zlije v eno večjo, ki hitro temni ter je kmalu višnjeva (modra ali plavkasta). Na lisa se izrinejo mohurci, ti popokajo in iz njih se cedí neka sokrovisca. Brž pa pritane prisad in mohurci se spremoné v grda razjadajoča uljša (tvóro ali túro). Živinóe hira in črm ga umoči v nekoliko dnéh.

Tudi na človeku pokaže se črm navadno v tej obliki, namreč z uljši, in se razvíja tudi tako, toda od človeka ne gré dalje po ljudéh.

Kadar se črm porodi v kacoem hlevu, treba ga je brez odloga ovaditi županu ali okrajnemu glavarstvu. Kdor bi tega ne storil, zapade kazni. Zdravo živino osóbi (loži) od bolne in ne dáj, da bi hlapec ali dekla, ki ima zdravo živino na skrbi, zahajala tudi k bolni. Kdor ima pri bolni živini opraviti, operi si vselej roke v mlačni (morni) mlinici (čajnici). Hlev, v katerem je stala črknena živina, mora se do dobrega izkldati in počistiti, in potem naj bo 14 dni na prepíhu. Živino, ki je morebiti prebolela črm, ali je stala v okuženem hlevu, opéri z lúgom. Kdor je imel dela pri bolni ali črkneni živini, očisti dobro sebe in svojo obleko; ako je mogoče, prekadi se s klorom, obleko pa vrzi v ogenj. Takisto je treba vs posodo v hlevu očistiti, kolikor se najbolj dá. Gnoj vile, in kar je družega železnega orodja, razóči ognji.

Živinóe, ki je poginilo od črma, ima gosto, temno in smradno kri; vránica (lezena) mu je nabuhla in vsa preobražena, in mrhovina se jako hitro usmrádi. Zakopati jo je nemudoma daleč kje na samoti in potresti s živim apnom, a prej jej je treba kožo križem prerezati. Takisto mora se kri in sploh vsi odpadki bolne in črknene živine globoko in dobro zakopati, ter je sosebno paziti, da drugo živali, zlasti svinje, psi in kuretnina ne pridejo do njih, da se ne okúžijo in kužnine ne raznašajo. Dogodilo se je uže,

LISTEK.

V sreči nesreča.

Prizor iz kmečkega življenja.

(Spisal P. M.)

(Dalje).

Prejšnji pridni Matija je postal razvajen pohajec; ni se mu ljubilo delati, ampak sedel je najraje v krmi pri kvartah. Polje je bilo zapuščeno: bilo je tako, kakor mora biti vsako, za katero se gospodar ne briga. Pošli delali so kolikor in kakor se jim je ljubilo. Živina v hlevih ni bila več med lepšimi v vasi; poznala se ji je nemarnost gospodarjeva in njegovih poslov. Da je bilo vendar gospodarstvo še tako, zahvaliti se je največ ali skoro jedine strijci, ki je kakor hlapec delal doma pri bratu županu ter se ni zmenil, da bi ga marsikatera zastrela devica rada vzela, — a ne iz ljubezni do njega, ampak iz poželjivosti po treh tisočakah, dedščini se precej mladega strijca. On se tedaj za vse to ni zmenil, ampak na domu je delal kot najpridnejši hlapec, a ukazoval in skrbel je pri gospodarstvu kakor pravi gospodar. Žal, da ga posli in dninarji niso dosti slusali; vedeli so namreč, da revše malo ukaže in še celó posmehevali so se mu, češ, ali ni bedak, da se trudi kakor živinóe, ne da bi od vsega truda imel le

najmanjši dobiček. Večkrat mu je kak nagajivec očital lahkoumnost ter pristavil, da je škoda, da njegove tisočake zapravlja brat, za katerega se poleg tega še noč in dan ubija.

Vse tako iz jednake sumničenja in govoričenja ni premetilo pridnega strijca; ostal je zvest svoji naravi: pridno je delal in skrbel za gospodarstvo kakor za svojo lastnino. Ni imel toliko bistrčnosti v glavi, da bi bil pretuhtal, da bratova zapravljivost in nemarnost utegne pripeljati njega in vso družino na nič. Ni skrbel za svojo doto, za katero ni imel od brata najmanjšega zagotovila. Kdo bi bil tudi tirjal zagotovilo pri tolikem bogastvu, kakršno je bilo Korobačovo pred več leti, takrat ko se je od dedščine delilo vsem sorodnikom? Kdor je denara potreboval, dobil ga je na roko; strijci pa ga je pustil v bratovej skrinji, trdno misleč, da je tam v velikej družbi gotovo na pravem mestu.

Tudi pozneje, ko je strijci slisal, da so skrinje blizu prazne, ni se mnogo brigal za svojino.

Takov strijci je bil Korobačevim pri navstalih nepričakovanih okoliščinah najboljša podpora, katara je domovje vzdrževala še nekoliko let. Tukaj se vidi, da je strijčeva glava bila na pravem mestu; vsaka boljše bi bila bržčas le v škodo.

VI.

Korobača in njegovo zakonsko družico je Bog obdaroval tudi s kopo otročičev. Srečna roditelja, ako jima Bog zakon blagoslovi, posebno še, ako

imata s čim dobro odgojevati svoje otroke ter jim zapustiti tudi bogastva, da jim ni treba trpeti pomankanja ter truditi se v potu svojega obraza za vsakdanji kruhek. Tako sta mislila tudi Korobačeva zakonska, da bodeta mogla naslednikom zapustiti vsega, česar bodo potrebovali k srečnemu življenju. A varala sta se močno!

Podedovani zaklad je kmalu zginit, prej kakor so otroci odrasli; nobeden ni bil še preskrbljen; skoro dvanajestica nepreskrbljenih, mladoletnih otrok je nevedé doma pričakovala nesrečen polom, ki se je bližal. Pravidan opazovalec bi bil koj uganil, da nesrečni, nedolžni otroci bodo gotovo v teku let sirote s praznimi rokami in kar je še hujshe: s prazno glavo. Korobač namreč ni bil mož posebno bistrega uma, uže poprej ne, a ko je bil podedoval toliko bogastvo, postajal je dan za dnevom bolj kratkoviden na duši. Najlepšo doto, katero roditelji morejo in bi tudi morali dati svojim otrokom, dobro odgojo namreč, je Korobač popolnoma zanemarjal. V tem obziru ni z vsem svojim bogastvom presegal najslabšega kmetja v vasi. Njegovi otroci niso bili deležni družega pouka, kakor drugi vaški páglavci: razen krščanskega nauka v cerkvi naučili so se borih 25 črk in nekaj števil v šoli pri starem in potem pri mlajšem Dreji; to je bil ves zaklad, katerega je mogla deležna biti mladina one vasi. Kakršen je bil Korobač kot gospodar, takšen je bil tudi kot župan; skrbel ni za nobeno stvar, najmanjše pa za pouk. Prehitelo so ga v tem mnogo manjše občine, Kdor

da je muha, sedeča na taki mrhovini, prenesla strup z nje na človeka. Samo ob sebi se razumeva, da se od črna bolna, ali te boleznijo samo sumna živina ne sme klati, tudi se ne sme od nje jesti meso, ki je človeku strup.

To strašno bolezen je lažje odvrniti, nego ozdraviti. Ako se je bolezen kje v okolici prikazala, zlasti v hudi vročini, dajaj rejeni živini manj pije in manj tečne; najboljša je zelena. Piti jej dajaj večkrat na dan mrzle čiste vode, katero še malo ocoli ali s kisom okisaj. Varuj jo prevelike vročine, hleve je treba večkrat prezračiti in živina ne sme v njih stati prenatlačena. Živali koplji vsak dan enkrat v tekoči vodi, ali pa jo vsaj doma polij po vsem životu z mrzlo vodo in potem jo drgni s slamo. Dobro je tudi zavleči jej v podvratnik teloha in dobro rejeno tudi puščati v pravi meri. Ako je pa bolezen žival še napadla, moraš jej precej obilno puščati; ako pa bolezen še dalj časa traja, puščanje ni več koristno. Živino polivaj po vsem životu z mrzlo čisto vodo tako dolgo, da se začne od mrzla tresti, potem pa jo s slamo drgni do suhega. To ponavljaj vsako drugo uro, tudi po noči. V podvratnik zavleci jej teloha.

Okisane vode ponudi vsako uro bolni živali. Ako neče piti, vlije se va-njo trikrat ali štirikrat četrt litra kisa na pol litra vode. Za notranje zdravlilo priporočajo solitar sam ali pa tudi s kafro zmehčan. Ako ni solitarja, dober je tudi smodnik, samo da ga je treba vzeti nekoliko več.

Dopisi.

V Mirnem, 5. septembra. — Prerano umrli preč. gosp. Janez Elleršič bivši župnik, koji je to župnijo 23 let, vodil kot pravi izgledni dušni pastir, pričel je zidanje nove romarske cerkve na našem vzvišenem holmcu (Mirenakem Gradu) pri sv. stopnicah brez nikake gotove materialne zaslombe, le edino z trdnim zaupanjem na prostovoljna darila za božjo čast in za M. D. 7 žalosti unetih kršćanskih src in — glej! danes stoji velikanska in veličastna bazilika kot jutranja zvezda danica, ki se razgleduje po celi goriški okolici in daleč okrog po Vipavski dolini. V resnici dokaz, da ustrajnost, trdna volja in goreča ljubezen za božjo čast vse premore i vse dovrši. Goskokrat imamo v življenju priliko opazovati, da poslopja ali kake gospodarske naprave, koje uže priletni hišni gospodar svojim dedičem nedovršene zapusti, v rokah dedičev razpadajo. Pri našem podjetju pa smo videli, da je nedovršena zapuščina in silno težavna naloga prišla v roke vrednim naslednikom, prvemu preč. g. župniku Janezu Wolfu in potem sedanjemu prečast. gosp. Janezu Lukežiču. Prvi si je v kratkem času svojega pastirovanja mnogo prizadeval, da se je poslopje dovršilo in so se zvonovi namestili itd. Ko se je moral pa vsled želje višjega pastirja od nas ločiti in častnejše mesto zasesti, Bog Mirencev ni pozabil. Udobili smo vrednega naslednika v osebi domačina, preč. i zaslužnega g. Janeza Lukežiča, kateri prevzemši težek jarem v svojem stanu, ni se ustrašil nobene težave, dokler ni pričetega in nadaljevanega dela končno i v splošno pohvalo dovršil, in v cerkev prekrasen glavni altar kot venec vsega dela postavil.

Danes pa, po besedah preroka, bil je v resnici gospodov dan, danes smelo trdim, ovenčana je slavnost po trudopolnem delovanju s častjo, ker je našo faro Nj. Prezvisečnost milostljivi knez in nadškof se svojim pohodom počastil in omenjeno novo veličastno cerkev in novi altar po cerkvenih obredih, koji so se nepretrgoma šest ur vršili, posvetil in sam prvo da-

si sam ne pomaga, ne pomore mu ni Bog; tako je ostalo v orej vasi vse pri starem.

Največ škoda od tega je prišlo gotovo na glavo prvi občinski glavi, oziroma otrokom takratnega župana.

VII.

Zginila je bogata dedščina, če tudi Korobač ni na to nikdar mislil. Ostala mu je zopet sama prejšnja kmetija. Bil je tedaj zopet pri starem. To bi ne bilo nič posebnega, ako bi bil tudi Korobač ostal prejšnji pridni kmetovalec, skrbni gospodar. A žalibog, da se zakladi tudi njega odneali; zginil je z njimi. Dasi so bile skrinje prazne, vender je hotel Matija prav tako živeti, kakor je živel v času, ko so bile polne. Kaj, ko ni bilo mogoče drugače! Kakor se je naučil, tako je hotel delati. Tako gostoma res ni zahajal v bližnji trg niti v mesto, a kadar je tja zalezal, če tudi po opravkih, takrat je plačal. Več dni ga ni bilo domov, a ker ni imel kje jemati denar, katerega je zapravil, prodajal je početkom, kar je bilo pri rokah. To pa je le malo izdalo. Udje „častne“ (!) njegove tovaršije nasvetovali so mu, da je prišel usojevati si denara. Dober pripomoček! Dobival je tisočakov na svoja občirna posestva in je nekaj časa mogel zopet živeti, kakor ga je bila nesrečna dedščina razvadila.

ritev sv. maše opravil na novoposvečenem altari, po besedah slavnostnega pridigarja č. g. J. Tomšiča vika-rija Opatjeselskega, za žive in mrtve to fare.

Da je bila ta dan Mirenska občina v praznični opravi, z vkusnim slavlolokom, zastavami in mlaji o-lepšana, razume se samo ob sebi. Svečanost je ves teden naznanjalo breknjanje na Gradu in streljanje topičev.

Št. Peter, 5. sept. Pri volitvi županstva dne 4 t. m. bil je županom jednoglasno izvoljen prevzvišeni gospod graf Fr. Coronisi. V jako lepem in jedernatem govoru opisal nam je g. Tomaž Uršič, kot najstarejši ud starešinstva in predsednik volilne komisije — 18letno poslovanje prevzvišenega gospoda — povdarjajoč posebno njegovo skrb za občino. Kakor skrbi pravi oče za svoje otroke, tako je skrbel in skrbi prevzvišeni gospod za svoje občinarje. Pomagal in podpiral jih je, kjerkoli se mu je v to prilika ponudila. Da bi občina ne imela preveč stroškov — opravljal je skoz 18 let vsa županstvena in tajniška opravila zastopaj. Starešinstvo je vsestransko podpiral, in občinarjem v vsakem obziru veliko pomagal in koristil. Ni mi treba še posebe opisovati prevzvišenega gospoda — vsaj je na daleč okrog poznan kot blag, dobrotljiv, ljubezniv in namiljen gospod.

Iz srca govoril je g. T. Uršič, a šlo je tudi v arca. Starešinstvo je ginjeno pritrjevalo g. govorniku.

Da je zopet izvoljen prevzvišeni gospod graf županom — naznanilo se je občinstvu s strelom iz topičev in pritrdovanjem zvonov.

Prosimo torej Boga, da nam ohrani prevzvišene- ga gospoda grofa še mnoga leta v prid in blagor ljudstva.

Iz Dornberga, dne 5. septembra. — Cenjena „Soča“! Lepo Te prosim, blagovoli priobčiti te vrstice kot popravek zadnjega dopisa iz Dornberga.

Da se resniča prav spozna, treb je čuti dva zvona, tako pravi stara prislovica. Naš „Dornberžan“ vzel je zadnjič pero v roke ter napisal črno na bellem v „Sočo“, kar je svet armé čital: Dva „malopridneža“, „postopača“ živita v Dornbergu in teh dveh boji naj se svet.

„Kedor išče, najde“; tako nas zopet uči dober star pregovor. Pošteni M. fantje naj bi bili prišli v pošteno našo vas kot prijazni gostje ter se obnašali dostojno in ničesar bi ne bili iztaknili; sami so tedaj krivi, ako je kedó odnesel kriv v nos. Dornberški fantje niso šli v M. jakat razpor, pač pa se ga M. fantje niso znali ogibati v Dornbergu.

Tudi naših dveh poškovancev ne morem pozabiti, namreč odeluzenega vojaka in njegovega brata dijaka. Prvemu kot veleposestniku bilo bi svetovati, da bi se kot tak tudi dostojno vedel; ker nečastno e zanj, če se ponoči z „malo pridneži in postopači“ pretepa. Drugi pa naj si zapomni to, da ni še zrel za ponočevanje; boljše bi bilo zanj, ako bi čital Homerja (Tepež je torej bil, a vsaka stranka zvrča krivdo na drugo, kakor navadno. Ur.) Dornberžan št. 2.

Iz Koborida, 8. sept. — Nekateri gospodje, posebno oni, katerim je na tem veliko ležeče, tolažili so moj dopis iz Koborida v „Soči“ od 3. sept. in v „Edinosti“ od 1. sept. t. l. tako, kakor da bi bil pripel preč. g. župnik Jurij Peternel preč. g. vitezu dekanu Jekšetu viteški križec v imenu c. k. okrajnega glavarja (voditelja) g. Schaffenhauerja in kot njegov pooblaščenec, kar je zelo napačno. Župnik preč. g. J. Peternel storil je to le na splošno željo pe dobroti in iz uljudnosti ter le kot privatna oseba.

Karol.

Iz koboridske okolice, 30. avgusta. (Znamenja.) Ob cestah in poteh naleti potnik na marsikatero znamenje, ki mu predstavlja razno svetnike in svetnice. Ta znamenja nastala so že v davnih časih, ko so jih dala napraviti katoliška srca. Ako natančneje opazujemo podobe na teh znamenjih, pridemo na to, da so si dali ljudje napraviti večinoma podobe patronov bližnjih cerkev. Take naprave so vse hvale vredne. Po poti gredočega kristijana spominjajo znamenja na izgledno življenje dotičnih svetnikov in svetnic pa tudi na pomoč, katera nam dohaja na njihovo priprošnjo.

Še dandanes občudujemo take slike ki so nam jih naši predniki zapustili. Nam ne ostaja drugoga, kakor delati na to, da se stara, zanemarjena znamenja popravljajo. To bode krepilo verski čut, pa tudi domači slikarji bo v slavo.

Primorci imamo v tej stvari izurjenega strokovnjaka. Čej Anton se imenuje. Njegov oče je bil iz Ravnice, mati pa Cerkljanka. Rodil se je ta mož v Cerknem. Slikarstva se je učil v Kamniku na Kranjskem. Ustanovil se je bil v Škofji Loki, kjer tudi večidel prebiva, ako ni radi slikarskega posla s doma.

V Koboridu prenovil je to poletje znamenje sv. Antona ob cesti pri Sočinem mostu in še drugo v trgu. Tudi na Kamnem in na Ternovem prenovil in prekalikal je dve drugi znamenji. Dalo hvali in pripo-

roča mojstra. Komur je mar za taka podjetja, sme mu proti primerni odškodnini brez skrbi izročiti delo.

Politični razgled.

Notranja politika še vedno miruje in bode mirovala menda tako dolgo, da se zopet odpre vrata državnemu zboru, kar se bode zgodilo tam okoli 20. t. m. Vse oči so obrnene še zmerom na Bolgarsko, kjer so se pretekli teden godile znamenite reči, menimo da Slovanstvu v prid. Če bi nam tega ne velel že naš razum, sodili bi tako lahko že po tem, da ogerski, poljski in nemški listi niso zadovoljni z rečmi, kakor so se zdaj razvile.

Pretekli petek 3. t. m. došel je knez v Sofijo, kjer ga je prebivalstvo dostojno vzprijelo, a vender ne s tacim naudušenjem, kakor prej po družih mestih. Diplomatijske bili so v veliki „uniformi“ — a ruskega ni bilo blizu. Še tist dan je knez naznanil svoj namen, da bode odstopil, ker takó želi in zahteva silni beli car. Knez je rekel svojim častnikom: Sedem let sem delal za neodvisnost in blaginjo Bolgarske. Posebno sem skrbel za vojsko in za častnike. Te imam za svojo rodbino in za svoje otroke. Brez skrbi sem bil za svojo osebno varnost, ker sem bil mej častniki, ki so me spremljali v bojih za slavo Bolgarije. Ko sem ono žalostno noč čul ropot, vprašal sem, da li so vojaki tukaj, reklo se mi je, da so, ter bil sem pomirjen, kajti upal sem svoji vojski. Ne gledé na žalostne dogodke nisem se motil o svojih častnikih, kajti udušili so nered, ki so se godili po mojem odhodu. Hvala Popovemu in Mutkurovemu (knez objame ta dva častnika), da sta rešila čast bolgarskih častnikov. Okolo sebe vidim udane častnike in hvaleč jih ostavljam Bolgarsko, kajti red se ne bode motil. Kjer koli in kakor koli naj bodem, povsod bodem delal za Bolgarijo in za njo Boga prosil. Moja duša bode vedno z mojimi častniki in ko bi nastala vojna, bodem jaz prvi prostovoljec. V Bolgarski ne morem ostati, ker car tega neče, ker moja navzočnost nasprotuje koristim dežele. Prisiljen sem ostaviti prestol. Nezavisnost dežele zahteva, da zapustim Bolgarijo, kajti sicer bi jo zaseli Rusi. Predno odpotujem, rad bi se posvetoval z višjimi častniki in sestavil regentstvo, ki bi varovalo interes častnikov. V vseh slučajih pouzdam se v vojsko.

Drugi dan je v ministerskem sovetu ponovil knez svoj sklep. Ministri in poveljniki vojske so ugovarjali, a knez je ostal pri svojem sklepu. Potem je bolgarska vlada izjavila ruskemu konzulu, da bolgarski narod žrtvuje svojo udanost do kneza Rusiji za ljubav, a na drugi strani ima pravico, da se Bolgariji zagotovi nezavisnost. Konzul naj torej v Petrogradu predloži te točke: 1. Pojasnilo o ruskem kandidatu za bolgarski prestol. 2. Obljuba, da ne bode ruske okupacije. 3. Da ustava ostane neizpremenjena. 4. Samostalna uprava. 5. Da se ruski general odpošlje le kot vojni minister, da bode preustroji vojsko. 6. Nastaviti se morajo bolgarski, a ne ruski častniki.

Narodno malo sebranje sklicano je na 11. t. m. Ruski kandidat za bolg. prestol je vojvoda Aleksander Oldenburški, in uže se zanj v Sofiji nabirajo podpisi.

Knez je carju brzojavil svojo odpoved. Odgovor carjev je pomiril vse. Posebno so častniki pomirjeni po kneževem govoru, v katerem je izrekel prepričanje, da je nezavisnost zagotovljena. Car je trd mož, a poštenjak in bode besedo držal. Naposled je prosil knez častnike, da naj podpirajo novi položaj.

Ruskega konzulata upravitelj izjavil je knezu, da je ruska vlada vzprijela vse predložene točke. Za vse v protirevolucijo zapletene osebe dogovorjena je amnestija. Ako bi se kaj ukrenilo proti dogovorom z rusko vlado, ali ako bi nastale kake demonstracije s protiruskim značajem, takoj bi Rusija zasela Bolgarsko in nastavila vojaško vlado.

Sestavilo se je regentstvo in sicer sedé v njem: Stambulov, Mutkarov in Karavelov.

V novem ministerstvu so: Radoslavov predsednik, Stojlov pravosodstvo, Načevič vnanje stvari, Gešov finance, Ivančev nauke, Nikolajev vojsko.

Vtorek je knez vzprijel novo vlado in diplomate in se ob polu treh p. p. napotil proti Lom-Palanki. Vprašan ali bi se v slučaju nove izvolitve povrnil, odgovoril je odločno: Da! Da na kaj tacega misli, vidi se tudi iz njegovih govorev. Govoril je kakor kak rimski imperator. Vojska, vojska, častniki in častniki, o narodu pa nikjer nobene besede, kakor bi bil narod cucek. No tudi za to se najde lek!

Zadnje vesti. Dvajset kilometrov takraj Sofije ustavil se je sprevoz in bilo je zadnje poslavljanje. Mutkurov in Gešov vrnila sta se v Sofijo, ostala dva regenta in ministri spremljali so kneza dalje. Vozili so se vso noč. V Lom-Palanki izkazala mu je stotnija Vidinskega polka vojaško čast. Tu je knez govoril vojakom zadnje besede rekoč, da ostane vedno Bolgar in da bode kakor vsak drug branil domovino, če bi bilo treba. Ob 5. uri p. p. pripeljal se je na ladiji „Sava“ v Vidin. Ob pol- drugi uri zjutraj 9. t. m. je došel v Turn-Severin in ob polu štirih zjutraj odpotoval. Zvečer je bil že na Dunaji in takoj odpotoval dalje v Jugenheim.

Domače in razne vesti.

Imenovanje. Dosedanji suplent na goriški gimnaziji Jos. Kožuh in učitelj na pripravnem točaji v Proseku A. Črnivec imenovana sta začasnima glavnima učiteljema na učiteljski v Kopru.

Vročina v začetku meseca septembra še ni nič popustila, temveč je še večja, nego je bila kedaj letos. In to ne samo pri nas, ampak tudi drugod po Avstriji in menda po vsej Evropi. Vremenoslovci pa prorokujejo, da ostane še kaj časa takó. Dobro došlo je to vreme kmetovalcem, ki zdaj spravljajo otavo, ki je letos posebno lepa. Tudi grczdje, kjer ga je kaj, lepo zori in obeta dobro kapljo. Čebelarji se zdaj tudi dobro godi in čebelarji so jih prav veseli.

O tržaškem namestniku baronu Pretis-u po časopisih glas, da mu se zdravje neče prav utrditi, kakor bi želel, in da zatorej misli odstopiti in iti v pokoj. Kot nastopnika imenujejo ti časopisi barona Pino-ta, ki je že bil na tem mestu, predno ga je Nj. Vel. poklicalo v ministerstvo, in torej tudi pozná deželo in nje potrebe. — Po Gorici pa se raznaša novica, da tudi goriški okrajni glavar in dvorski svetnik baron Rechbach namerava iti v pokoj, na njegovo mesto pa bi stopil vitez Conti, ki je že zdaj nadomestoval glavarja bivajočega na dopustu.

Premembe naznanjajo se z daleka v politični upravi na Primorskem. Ne vemo, ali bodo zadevale te premembe, če se uresničijo, samo osebe, ali tudi sedanji sistem. Ako se imajo samo osebe premeniti, je bolje, da ostane vse, kakor je, da ne bo treba davkoplačevalcem plačevati pokojnin; ako se pa sistem spremeni, ne bo nobena pokojnina tako visoka, da bi je ne prevzela korist, ki bi prihajala iz premembe. V tem slučaju bi država ne bila na zgubi, ako bi posameznim upravnikom štela po 1, 2, 3 ali tudi 5 službenih let več nego jih imajo, samo da bi se obrnilo stanje v deželi na bolje. Slovenci nimamo upanja, da bi nam premembe mnogo koristile, kajti merodajni politični kregi do zdaj niso pokazali, da bi videli v irredenti nevarnost, v Slovencih pa trden stebor Avstriji. Dokler ne prodere to prepričanje — in sdi se, da odločilnih krogov ni še prešinilo — bodo na Primorskem vse premembe le osebne brez stvarnega pomena. Zato si ne obetamo od njih bistvene pomoči. Velikonemški politiki so znali Slovence samo takrat ceniti, ko so jih potrebovali, in le za čas potrebe; potem so morali državni stebri spet v kot, da so dali prostor onim, ki delajo državi sitnosti. Svoje pobeze ali snage pričakujemo le od svojega uma in od svoje dlani: od omike in dela. Če se bomo zanašali na visoko politiko, bomo večni trpin in reveži, med tem ko irredenti gre pšenica na avstrijski zemlji v klas.

Na Sv. Goro pri Gorici zahajali so romarji posebno v zadnjih letih v prav obilnem številu. To je dalo letos povod, da je veleslavno c. k. namestništvo v Trstu, še predno se je pokazala kolera na Primorskem, prepovedala vse božje poti in imenom božjo pot na Sv. Gori. Velel tega izostala je tudi vsakoletna kanaleka procesija in ljudje so prihajali le v posamičnih tropih brez duhovnov, brez zastav, brez sveč in brez zvončkov, a napolnili so cerkev do zadnjega kota. Da bi se ne ponovilo kaj takega in da bi se ne razširila kolera v goriški pokrajini, ki

je bila do zdaj obvarovana te šibe božje, prepovedalo je veleslavno c. k. namestništvo vnovič romanje na Sv. Goro, posebno za dan 8. septembra, ter je razposlalo prepoved vsem duhovskim in sebi podrejenim svetnim oblastim. Po mnogih krajih so ljudje mislili, da se z oboroženo silo brani na Sv. Goro, in to je uplivalo, da je bil letošnji shod 8. sept., ki je navadno jako velik, manjši od onih drugih let, a bil je vendar tolikšen, da se je dalo iz njega spoznati, kako globoko ukorenjena je vera v našem ljudstvu in v sosednjih pokrajinah, ter da verskega prepričanja in zaupanja v Boga ne vzame svetnim trpinom ni kolera ni framasonski zasmeh. Ker je ostala naša deželica do zdaj kolere prosta, ker ponehuje letna vročina posebno v hribih radi daljših nočij in obilnih ros, ker tudi bolezen v Trstu in drugod precejšnje pojema in ker so večji romarski shodi končani, zdi se, da od zdaj naprej bi se posamezni romarji ne spuščali več v smrtno nevarnost, če bi morda hoteli zadostiti svojim dušnim potrebam ali izpolniti svoje obljube. V tej naši nadi potrjuje nas tudi ta okoliščina, da 1800 romarjev, ki so romali 29. avgusta t. l. iz Trsta in iz Gorice v Videm k Garibaldovemu kipu, ni se pripetila niti najmanjša nesreča gledé kolere, in da veleslavno c. k. namestništvo je s tistim dnem, s katerim je bilo prepovedalo shod na Sv. Gori, dovolilo, da se je zopet začelo delo na Herpeljski železnici pri Rimanjih, kjer je bilo mnogo dolavcev in demaših otalo in unalo za kolero, med njimi neutrudljivi župnik Smet. Vse torej kaže, da zdravstvene razmere so vedno veselje in potovanje vedno varnejše. „Corriere“ zabavlja romarjem na Sv. Goro, romanje v Videm je pa priporočal in hvalil.

Družba goriških gospá v podporo ubogim namerava ustanoviti tudi v Gorici tako ekonomično kuhinjo, kakršne imajo že po nekaterih italijanskih mestih, da bi manj premožne družine dobile po nizki ceni zdravo in tečno jed. V ta namen bo imela družba prihodnjo soboto 11. t. m. ob 4 $\frac{1}{2}$ popoldne zborovanje v mestni palači nasproti javnemu vrtu, katero bo vodil vzvišeni gospod Franc grof Coronini. Nadejamo se dobrega uspeha od šlovekoljubega podjetja.

C. k. enoletni prostovoljec Peter Favetti, sin goriškega mestnega tajnika Karla Favetti-ja, italijanskega narodnjaka in liberalca diate krvi, prošil je, kakor se pripoveduje, odpusta za 24 ur, da bi šel v Trst, a mesto tega šel je v Kormin, kjer je alkel svojo vojaško opravo, ter se je odpravil dalje v Videm, da bi se udeležil veliko slavnosti, ki se je priredila 29. avgusta šlovečemu republikanu in voditelju upornih čet Jožetu Garibaldiju. Tam je nosil zvonec med onimi, ki so zastopali goriške Italijane ter šopiril se okolo neke zastave, dokler je ni italijanska policija odstranila. Ko se je vrnil v Gorico, klicala ga je vojaška oblast na odgovor, zakaj je odločil vojaško obleko, zakaj je šel v tuje kraljestvo in zakaj se je udeležil slavnosti, ki je v svojem jedru protimonarhična in protiaustrijska, ter ga je povabila, naj pride sè svojega stanovanja v kosarno. Nadobudni nositelj sedanjega avstrijskega čustva na Primorskem in odločen italijanski narodnjak je sumil, da vojaški predstojniki ne bodo znali ceniti njegovih razlogov in njegove opravičbe, zato si je najel voz in jo je popihal v blaženo Italijo, kjer bivata uže dva njegova brata, eden v Bolonji, drugi v Genovi, katerima se ni ljubilo služiti deželuemu gospodu poknežene grofije goriške in gradiške. Italijanska liberalna lista „Corriere“ in „Freccia“, katera pri vsaki priliki in nepriklji napadeta Slovence in katoliško duhovstvo, molčita kakor dojenčka o tem dogodku na goriško-italijanski zemlji, kakor da bi se bilo to zgodilo v Kini ali v deželi ob severnem tečaju. Pomilujemo mestnega tajnika, ki ima take nesreče v svoji družini; a tolažljivo je vendar to, da pobegla sinova obiščeta vsako toliko časa svoj dom, ne da bi jih kdo v tem nadlegoval.

C. k. uradnik, ki se je lanskega leta udeležil nekega izleta svojih tovarišev, ki je imel jako žalosten izid, bil je tudi letos pri neki zabavi tukajšnjih c. k. častnikov. Ko je moral neki častnik posvariti nekega gosta, ker se je nedostojno vedel, zadrli se je uradnik s tako glasnimi oho! oho! in drugimi besedami nad c. kr. častnikom, da so se drugi častniki, kateri je bilo blizu 30 pri eni mizi, nad tem jako čudili, in da je neki stotnik c. k. uradnika vprico navzočih prav dobro oštel. Uradnikov oče, c. k. uradnik v pokoji, zvest Avstrijec, smatra baje od lanskega leta naprej „Freccia“ kot najizvrstnejši list, ker mlati po Slovencih, kakor zaslužijo (?) — Tega kriva je politika, ki celo rodoljubna srca dovede do take zmešnjave, da ne znajo več ločiti med stvarjo in stvarjo.

C. k. poročnik v rezervi, ki se je odlikoval preteklo leto pri nekem izletu, ki je imel za slovenske kmete jako neveselne nasledke, menil je, da mora tudi letos izraziti na kak način kako močno občudnje italijanske in republikanske junake. Lanko lelo se je očitalo družbi, katere ud je bil pri nekem izletu da so na avstrijski zemlji, upili na vse grlo: noi siamo giovani irredenti di Gorizia. A kmalu se je pokazalo, da to je bilo le obrekovanje, kajti vsi

društveniki so slovesno izrekli, da so peli: noi siamo giovani ardenti di Gorizia. Letos hotel je c. k. avstrijski poročnik pokazati svoj posum s tem, da je šel 29. avgusta t. l. v Videm, da se je udeležil Garibaldove slavnosti, da se je šopiril z zastavo nekega društva, dokler je ni italijanska policija odpravila, in da je počastil z drugimi romarji Benedikta Cairol-ja bivšega italijanskega ministra hudega nasprotnika avstrijske države ter pospešitelja in odobrovalca sedanje politike v neki Italiji sosednji deželi. Preiskava je baje uže začela in videlo se bo, ali so tudi letošnje govorice le izmišljotine, kakor lanske, ali pa da so kaj več. Čestitamo c. k. vojaški oblasti, ki ima tako pazljivo oko na svoje osebje. Nadejamo se, da taki dogodki se naznanjajo tudi najvišjemu vojsknemu gospodu in da služijo kot luč, v kateri so svetli sedanja politika ob južnih mejah. Prosit! (Na zdar!)

Nov železni most miali tovarničar Ritter postaviti med Podgoro in Stradičami. Most bode toliko širok in trden, da bodo mogli čez-nj tudi vozovi.

Drobne novice. Sovétnik višje deželne sod-nije v Trstu Ferdinand Zúrrer dobil je v priznanje dolgoletnega in zvestoga službovanja naslov in značaj dvorskega sovétnika. — Blizu Dunaja umrl je Franc Schuselka znan federalist in urednik nekdanje „Reforme“, ki je tudi pri nas bila mnogo čislana in brana. — V pisarnici deželnege odbora goriškega oddala se bodo dne 17. t. m. od 11. do 12. ure neka zidarska dela pri tukajšnji gluho-nemnici tistemu, ki se obveže izvršiti jih po predloženi načrtih najbolj po ceni. Proračun se glasi na 2356 glđ. — Goriško mesto vabi podjetnike na zidanje velike artilerijske vojašnice, ki se bo izročilo 20. t. m. ob 10. uri tistemu, ki delo prevzame za najnižjo ceno. Dela so proračunana na 188.577 glđ.

O kolero pisalo se je zadnja leta prav veliko in še zdaj pride kdo tli ali tam s kakim podukom na dan, da bi opomnil občinstvo, kako se mu je vesti, da kolere ne dobi, ali kako jo prežene, ako jo že ima. Tak poduk poslal nam je tudi dr. Karol vitez Tunisi v Vicenzi, bivši polkovni zdravnik v italijanski vojski. Njegovo spise potrdil je zdravstveni svet italijanski meseca februarja t. l. ter jih močno priporoča Boštijan Scaramuzza v Gradoža, profesor modroslovja na kraljevem liceji v Vicenzi. O rabi laudana (opij) piše dr. Tunisi tako lo:

Kolera je bolezen od ničla, ako se zdravi o pravem času. Časa ali prilike ne manjka nikoli, ker kolera nikoli ne umori človeka v enom trenutku, ampak trpi dalje časa. Kolera se pojavlja v dveh dobah: prva doba ali lahka kolera je podobna navadni griži, le da je brez bolečin in da ne zavira človeka v njegovih vsakdanjih opravkih, ter trpi od enega do osem dni ali vsaj nekoliko ur. V tej dobi dá se kolera vedno ozdraviti. Druga doba ali huda kolera pojavlja se po prvi z grižo, obljubljanjem, s krči, s pomanjkanjem glasu, z zastajanjem vode itd. itd. Narava ozdravi prej ko zdravnik komaj polovico bolnikov, ki pridejo v drugo dobo. Zdravnik kakor tudi bolnik mora paziti posebno na prvo dobo, ko je bolezen zmajaj ozdravljiva. Kadar se je pokazala v kaki deželi kolera, naj se preskrbi vsaka družina s sklenico, ki drži vsaj 10 do 15 gramov dobrega laudana s pripravo, s katero se štejejo kaplje. V takem slučaju (če zdravnik ne pride za časa) naj se zdravi vsaka griža, posebno ako je neznanega izvira, prav hitro s tem, da se vzame vsake pol ure 15 do 20 kapljic laudana v žlici navadne vode ali na koščkih sladkorja. Po četrtem ali petem uživanji griža močno poneha gledé ponavljanja in gledé velikosti. Tedaj naj se zmanjša merica laudana na tretjino ali na polovico in naj se jemlje bolj porokdem, dokler griža popolnem ne preneha. Sploh zadostujejo 4 do 6 gramov laudana, da se kdo popolno ozdravi. Priporočena merica razume se za odrasle od 20 let naprej. Otrokom od enega do pet let zadostuje 1 do 3 kapljic vsake pol ure. Dečkom od 5 do 10 let naj se daje po 5 do 8 kapljic; mladeničem od 10 do 20 let po 8 do 15 kapljic. Te merice veljajo za oba spola. Ko je nehala griža prve dobe, nehala je tudi vsaka nevarnost. Vsak koleričen napad združen je z notranjim tokom v črevah, ki je znamenje ostrupljenja; zato nikdo ne umrje za kolero razen tistih, ki po nemarnosti ali po nevednosti opuščajo Tunisi-jevo zdravljenje in pridejo v drugo dobo. Brezstovolni takti, znaustrene neovrgljive skušnje, pristna spričavala potrjujejo, da vse to je dokazana resnica.

Tako dr. K. Tunisi, ki je bil že leta 1855 v krinski vojski in ki je od tistega časa opazoval in zdravil bolnike, ki so bili za kolero bolni. Svoj pouk dal je tiskat ter ga širi brezplačno po vsi Italiji in želi, da bi se tudi pri nas širil. G. B. Scaramuzza pozivlja vse človekoljube, naj širijo po avstrijskem Primorju, v njegovi nekdanji domovini, ta pouk, rekoč: Nije plemena do slavn imena.

Iz Kanala se poroča: Čitalnica priredi dne 19. t. m. veselico, katere namen bode ustanoviti podružnico sv. Cirila in Metoda za tukajšnji okraj. Cisti dohodek namenjen je društvu sv. Cirila in Metoda. Program dojde v prihodnji številki.

Šole v Trstu, ki bi bile z novim šolskim letom imele začeti sredi septembra, ne odpró še pred 1. oktobrom, in še to samo tedaj, ako bi do takrat ponehala kolera.

Glavni občni zbor Tolminkskega učiteljskega društva bo v Koboridu 29. septembra t. l. sê sledečim dnevnim redom: 1) nagovor predsednikov; 2) poročilo o društvenem delovanju preteklega leta; 3) pregled društvenega računa; 4) volitev treh pregledovalcev računa; 5) volitev društvenega odbora; 6) morebitni nasveti in predlogi. Vsi gg. društveniki in društvenice se s tem prosijo, da bi se blagovoljno udeležili zborovanja. Začetek ob 9. uri zjutra.

Vabilo. Volčaneško „Bralno in pevsko društvo“ priredi v svoji sobi dne 12. sept. t. l. veselico sê sledečim sporedom: 1. Naprej. Jenko. 2. Govor. 3. Slavjanska. Vilhar. 4. Mornar. Krilan. 5. Mili kraj. Nedveč. 6. V pepelnicih noči. Gregorčič. 7. Kje dom je moj. Skraup. 8. Pravo junastvo. Stritar. 9. U boj. 10. Tombola. Vstopnina k veselici 10 krajc. Listek za tombolo 10 kr. Začetek točno ob 7¹/₂ uri zvečer. Ker se ne bodo posebna vabila razpošiljala, vabi s tem k obilni udeležitvi uljudno Odbor.

Strupena rosa ali peronospora je po nekaterih krajih pobrala ves letošnji vinski pridelek, posebno po ravnini, okolo Ribemberka, po braniški dolini in po Brdih, kjer je trtami listje vže odpalo. Pri tej priliki opozarjamo naše vinogradnike, katerim je ta ujma napravila škodo, da to nemudoma oglasijo pri davkarjih, da se škoda preceni in se po tem davki odpisejo. Kdor bi škodo naznanil še le po trgatvi, nema pravice na odpis davka. Kakor čujemo, je po Gaberski občini komisar že pregledoval vinograde.

Huda bolezen, črni ali vranični pri-sad imenovana, začela je v tej veliki vročini napadati in daviti prasee po Goriškem. V Ločniku da jih jo erknilo do blizu sto, tudi v Št. Andreži in po vipavski in braniški dolini (v Gabrijah) se je pokazala in na slov. gor. kmetijski šoli je pobrala tri šteti-narje. Več o tem pišemo v posebnem članku.

Odvetnik
DR. GRAZIADIO LUZZATTO
je odprl
svoje odvetniško pisarno
v Gorici, pred škofovo palačo
(Via Arcivescovado) št. 1, I. nadstropje.
Gorica, 1. septembra 1886.

HAIR-MILKON

(mleko, ki pomlaja lase) daje lasem prvotno barvo iz mladih let. — Nikoli ne pobeledi! — Popolno neškodljivo! — Velika steklenica stane 2 gl. — Prodajalci: J. Cristofolletti, dvorni lekar v Gorici. — Praxamarer, Prendini, lekarja v Trstu. — Ed. Mahr v Ljubljani. — Pellé v Celji. — Martinz v Mariboru. — Rodinis v Pulji. — Tromba v Rovignu.

Želodčne bolezni
hitro in gotovo ozdravi
jeruzalemski balzam
edino in nepresegljivo želodčno zdravilo.

Izbrati v raznih želodčnih boleznih zdravilo, katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar dandanes, ko se prodajajo vsakovrstna taka zdravila. Večji del onih kapljic, izčkov itd. itd., ki se oznanjajo in priporočajo občinstvu z visoko letničnimi besedami, ni drugega ke prevar, pogosto še škodljiva. Samo jeruzalemski balzam, uže davno znan po svoji priprosti sestavi in po očitljivi svoji moči na želodčne žilce, si je pridobil prednost pred vsemi drugimi do zdaj znanimi pomočniki, kar potrjuje njegova razprodaja, ki vedno raste.

Ta balzam, bogat krepijoče moči kineškega rabarbara, korenike, ki je sploh znana po svojem pre-bavnem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodčnim slabostim, izvirajočim iz nerednega prebavljanja. Zato se priporoča, ko jesti ne diši, proti neprijetni sapi, gnjusu, riganju, zabasnanju, hemoroidnim težavam; pomaga tudi proti zlatenici, glistam in boleznim v drobu.

Steklenica s podukom 30 kr.
Glavna zaloga v lekarni G. B. Pontoni v Gorici.
V TRSTU pri G. B. Roys, v KORMINU pri A. Franzoni, v TOLMINU pri C. Palisca.

Ig. Heller na Dunaji.
II. Praterstrasse 78.

Kmetijski stroji.

Mlatilnice z gepljem, trijerje, čistilnice, žurilnice, rezilnice, drobilnice, vinske stiskalnice

najnovejše izborne sestave, z najbolje tvarine, kar je najizvrstnejše v tej stroki, prodaja imenovana trdka — s vsakim poročilom — po najnižjih cenah.

Plača se po volji; ilustrirani ceniki po zahtevi brezplačno in prosti poštne.

Prekupci in poštene posredniki sprejmejo se pod najugodnejšimi pogoji.

Piccoli: eva esenca za želodec.

G. PICCOLI Ljubljana.

Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pism in zdravniških sprčilval bolezni v želodcu in trebuhu, boleznje krč, želodčne in prebavne mizije, zabasnanje, hemoroidje, zlatenice, migrene itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škaticah po 12 steklenic za 1 gl. 36 novc. Pri večem številu debi se primeren odpust.

Gosp. Gabrielu Piccoli-ju, lekarju v Ljubljani

Na zahtevanje potrjujem, da sem Vaš evet za želodec, kojega deli so mi dobro znani, v velikih slučajih uspešno rabil proti boleznim v želodcu in zlati žili. Ljubljana, mesec januar 1884.

Dr. Emil vitez Stöckl,

c. k. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec.

Uspešnost tega izvrstnega zdravila sprčujejo tudi gg. dr. D. Agostini, dr. Cambon, vitez dr. Goracuchi, dr. Pardo — sloveči tržaški zdravniki.

Podpisani potrjuje, da ima želodčna esenca ljubljanskega lekarja Piccoli-ja hitre in prečudne zdravilne moči. Ž njo ozdravelo je mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosí za jedno steklenico želodčne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-kanonik. Plomin, Primorsko.

Po 15 kr. steklenico prodaja v Gorici lekarna Pontoni, v Tolminu Palisca, v Korminu Franzoni, v Gradcišči Coassini, v Gradeži Pasqualis in nahaja se večinom v vseh lekarnah na Tirolskem, v Trstu, Istri in Dalmaciji.

ANTON POTATZKY

V GORICI.

Obilna in mnogovrstna zaloga norimberških, galanterijskih, malih reči in igrač na debelo in na drobno.

Največi izbor blaga za raznoščke (havzarje), kramarje, črevljarje in krojače, potem molkov, svetih podob itd. dišav, mil itd.

Posebnost:

VRTNA SEMENA

najodličnejših plemen.

PRODAJALNICA: Gorica, via Rastello št. 7 nasproti c. k. loterijni kolekturi.

OZNANILO.

Ker sva podpisana odprla

NOVO KAVARNO

na Starem Trgu hišna št. 7 v Gorici,

in ker sva poskrbela za prav dobro kavo, izvrstno pijačo in natančno postrežbo, priporočava se prav ponižno slavnemu občinstvu, kakor tudi gospodom, ki dohajajo z dežele, da bi nas o priliki se svojim pohodom počastili, za kar se jim že naprej prav iskreno zahvaljujemo.

Z odličnim spoštovanjem.

Št. Povšič in A. Boltar.

V Gorici, dne 25. avgusta 1886.

SEJM V TOMINU

za živino, poljsko pridelke, gospodarsko in kmetijsko orodje, štacunsko blago itd. bude na Sv. Matevža dan 21. septembra in na Sv. Jurja dan 23. aprila vsako leto.

V TOMINU, 2. sept. 1886.

Županstvo.

Eau de Hébé

(Hebina voda), orijentalno lepilo (ni barvilo), zboljšano in mnogovrstno skušeno po prof. dr. Holly, dela telo naravno voljno, bala in polno ter odpravlja lišaj, bradavice in zagorelost na obraz. Prodajalec: J. Cristofolletti, dvorni lekar v Gorici; Praxamarer, Prendini, lekarja v Trstu; Ed. Mahr v Ljubljani; Pellé v Celji; Martinz v Mariboru; Rodinis v Pulji; Tromba v Rovignu.

Rusko olje zoper protin

edino, mnogo tisočkrat sponeslo korenito sredstvo zoper protin, trganje, bolezni v križi, umrle ude itd. itd. Nikdo ni se še vrnil v svojih nadah! Naj se ne opusti poskušnja. Vsakdo bo iznajditelju hvaležen! Cena 80 kr., 1 gl., 2 gl. Glavna zaloga v »Engel-Apotheka« na Dunaji, I. Am Hof 6.; v Gorici pri J. Cristofolletti-ju, lekarji; v Trstu pri A. Praxamarer-ju, lekarji.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dekaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroidje, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadržnostih, zoper beli tok, bojaz, zoper bitje arear ter čistijo pokvarjeno kri. One ne pregizajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; z naročbo in pošiljavo pa edino v lekarnici Cristofolletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Madonna v Korminu. Ena steklenica stane 80 novcev.

HILARIJANSKA TISKARNA

v Gorici, v nunskih ulicah h. št. 14,

sprejema v tisk knjige, knjižice, časnike, vizitne liste, vabila, okrožnice, sonete, petičije, cenike, jedilne liste, bolete, vozne in mrtvaške liste, žalna pisma in vsakovrstna dela, ki spadajo v delokrog tiskarske umetnosti po prav nizkih cenah.

Tiskarna ima v zalogi vsakovrstnih tiskanic za cerkvene rabo, kakor: za spričevala, račune, dnevnike, zapisnike, preglede, razkaze, posnetke, kanonske table, matice (matrike) za krst, birmo, zakon, smrt, velikonočne liste, kakor tudi za popis duš (status) v latinskem, slovenskem, italijanskem in nemškem jeziku itd. itd.

Tiskarna daje poročstvo za natančno in hitro postrežbo in za nizkost cen.